

Spiegeling

Antwerpen 2011 - Het dringt tot mij door dat wat andere mensen zeggen alleen interessant is als het me helpt zien waar ik zelf sta.

“El lector de mala fe, si es que existe, no me importa lo que diga” Julio Cortázar

Presenteren

Amsterdam 2012 - Jullie zien mij met twee objecten, een film en een tekst en ik zie een duidelijker richting in mijn werk.
New York 2013 - Ik zie en hoor mijzelf verbindingen zichtbaar maken (ontwerpen) voor een internationaal ontmoetingscentrum.

Guatemala 2013 - Getuigenissen en gedichten over de burgeroorlog in Latijns Amerika dringen zich aan mij op, ze laten mij niet koud. Een journalist verbaast zich over de vanzelfsprekende verwachting dat de gebroken geschiedenis maar even in gewone woorden is te beschrijven.

“... normal, como el frio en en invierno...” Eduardo Galeano

Precies die journalistieke verbazing plaagt mij bij het uitleggen van mijn werk, want verbeelding gaat naar mijn idee soms boven taal - of taal kan niet altijd alleen. Misschien heb ik juist daarom een jaar langer over mijn afstuderen gedaan.

“Don’t rush, take time to think – consider the consequences” Whoopi Goldberg
“Nominaal door het leven gaan is voor velen weggelegd, van die velen ken ik er weinig persoonlijk...” Ad van Rosmalen

Tilburg 2013 - Nu staan jullie in een extra jaar werk. De spaanders zijn deel van het product, maar maken deze dag niet mee. De tekst die ik jullie nu voorlees, is complementair met mijn beeldende werk vandaag.

“Fulfill your novel ” Virginia Woolf

St. Joost 2010 / 2013 - De academie is af; soms half en nu heel.

“No me sirve de puente, porque un puente no se sostiene de un solo lado, jamas Wright ni le Corbusier van a hacer un puente sostenido de un solo lado.”

Tilburg Gastatelier Leo XIII mei 2013 - Deze plek geeft mij een thuis, een spiegeling, het helpt me zien waar ik zelf sta.

Verbeelden

Het afgelopen jaar ben ik bijzonder geraakt door de verbeelding van de Maya-petate: een geweven mat, gemaakt van taaie bladeren. Ze symboliseert leven en wordt gebruikt om op te slapen, om zaden op te drogen en om de doden in te wikkelen. Met andere woorden: het weefsel draagt en verbeeldt tijd.

Bij het weven wordt de streng telkens een kwartslag gedraaid, waardoor de schering haar eigen inslag wordt - bovenkant wordt onderkant en andersom. Het weefsel verbeeldt de tijd zoals ze eeuwig terugkomt en weer gaat. Daar zijn niet zomaar woorden voor.

“Sometimes I think that I see things that others don’t see.” Norman Foster
“How much does your building weigh?” Buckminster Fuller
“I’ve been thinking all day about the moon” Anthony and the Johnsons

“Mira Nelika, asi te explico el tiempo Maya... no es tiempo linear, sino hilo en un tejido. Pasa y vuelve. Pasa y va.” Emma Chirix
“B’atz’ es el hilo. El hilo del tiempo. El hilo del destino. En ese hilo es donde están escritos todos los acontecimientos del tiempo, los acontecimientos sucedidos en los 5200 años de la cuenta larga ; allí está escrita la historia de los pueblos.

Omslagpunt

Deskundigen zijn het er niet over eens; gaat het bij Genesis om scheiden of om scheppen? Misschien is dat wel een moderne vraag - ik stel de volgende: kunnen we alles wel scheiden en waarom zouden we eigenlijk?

B'atz' también es el hilo o cordón umbilical, el que traemos del vientre de nuestra madre al nacer, sentido de pueblo y familia, de linaje, unidad, las venas y arterias del cuerpo humano, principio y fin. B'atz' también es el hilo con que está tejida nuestra ropa, huipiles hermosos que son la identificación de los pueblos, llevan allí toda una historia.” Nahual B'atz' Bucxok Calendario

“No es fácil precisar la genesis de un cuento; ni probablemente importante demaciado eso, sino el resultado artístico.” Andrés Amorós

“In het begin schiep God de hemel en de aarde. De aarde was nog woest en doods, en duisternis lag over de oervloed, maar Gods geest zweefde over het water. God zei: ‘Er moet licht komen,’ en er was licht. God zag dat het licht goed was, en hij scheidde het licht van de duisternis; het licht noemde hij dag, de duisternis noemde hij nacht. Het werd avond en het werd morgen. De eerste dag.” Genesis 1:1-5

De spanning is wel reëel.

Tussen scheiden en onderscheiden;

“La inteligencia por su limitacion y sus imposibilidades y la logica aristotelica y toda la herencia de la tradicion judeo – cristiana intenta dividir, hacer compartimientos de cosas que deberian estar unidas.” Andrés Amorós

tussen nee en ja;

“Intento de conducir con una sola mano dos caballos: el estetico y el politico (y quiza son, en el fondo, un solo caballo)” Carlos Fuentes

tussen onmiddelijk en eeuwig;

tussen eenvoudig en complex;

“la gente que admite el orden es la misma que necesita papel rayado para escribirse o que aprieta desde abajo el tubo dentrífico”

tussen chaos en schepping;

tussen enkelvoudig en verscheiden;

tussen einde en begin;

tussen vulling en weefsel!

Eduardo Galeano, de eerdergenoemde journalist, herstelt volgens mij de hiërarchie van het leven in zijn “Derecho al Delirio”. Namelijk: veel weefsel is eigenlijk geen weefsel, zoals de televisie geen echte verbinding is, maar slechts een eenrichtingverbinding. Galeano kiest de vrijheid om ons een visioen voor te stellen waarin niet de honden worden overreden door de auto's, maar waarin de autos op straat kunnen worden verpletterd door de honden; waarin de Dwaze moeders van Plaza de Mayo, geen dwazen zijn, maar een symbool worden voor sociale gezondheid.

“ [...] En las calles los automóviles serán aplastados por los perros. [...] La gente trabajará para vivir, en lugar de vivir para trabajar. Como canta el pájaro, sin saber que canta, y como juega el niño, sin saber que juega. [...] En Argentina, las locas de plaza de mayo serán un ejemplo de salud mental, porque ellas se negaron a olvidar en los tiempos de la amnesia obligatoria. La Iglesia también dictará otro mandamiento que se le había olvidado a Dios, “amarás a la Naturaleza de la que formas parte”. Serán reforestados los desiertos del mundo y los desiertos del alma.” Eduardo Galeano

Mijn studie verbeeldt een zoektocht tussen dit binnen en dat buiten, tussen mij en atelier. Zo vermoed ik dat de citaten in deze presentatie mij verbinden met een werkelijkheid die niet door deze ateliermuren kunnen worden ingeperkt.

Mijn studeren is ook een zoektocht naar omkering, naar recht en averecht; naar hoe ik het centrum een plaats kan geven in de periferie - een omkering, zoals honden de auto's kunnen verpletteren. Een telkens zoeken naar buiten, verder en naar andere kanten, ook in rust en routine.

“Excentrar el centro – salir de la casilla habitual para buscar otra: mas alla, mas lejos, detras, al otro lado.”

Evenwicht

Een voortdurend zoeken tussen de ene kant en de verontstelde andere kant, “el lado de aca” en “el lado de alla”. Of zoals Cortazar schrijft: in alles bestaat een ja en een nee.

En ese nuevo centro excentrico puede estar la nada, por supuesto. Pero tambien la unidad y la armonia, tan buscadas.” Andrés Amorós

Een voortdurend zoeken tussen de ene kant en de verontstelde andere kant, “el lado de aca” en “el lado de alla”. Of zoals Cortazar schrijft: in alles bestaat een ja en een nee.

“En Paris todo era Buenos Aires y viceversa. Del lado de alla, del lado de aca. No solo refleja la circunstancia biografica de su protagonista, sino que simbolizan la contradiccion permanente, el si y el no que existe en todo, nuestro gran enemigo.” Andrés Amorós

Het is niet de scheiding waarvan ik spreek, eerder de spanning van het punt waarop relatie de andere kant op gaat lopen, een omslagpunt. Een punt waarop het heel natuurlijk is om om te slaan en een punt dat de optie van onomkeerbaarheid in zich heeft, ook wel groei, zoals tussen moeder en kind.

In mijn theoretisch onderzoek haalde ik Lyotard aan met zijn kind in de wieg. Ik vermoed dat het punt waarop het kind uit de wieg gehaald wordt een parallel heeft met de omslag van postmodernisme naar modernisme.

Waar ja en nee in alles bestaan, liggen ook tegenstellingen meestal in elkaar besloten - dualiteit - schering en inslag - concept en context: hetzelfde en toch anders.

Evenwicht

Hier maak ik een omslag van dualiteit naar evenwicht. Er is evenwicht als twee dingen elkaar positief aantrekken en verdragen. Dat kunnen zelfs dingen van een andere orde zijn, zoals context en concept, en ook tijd en ruimte. Het gaat over continuums, de spanning van een omslagpunt voorbij!

Daar waar twee of meer samen zijn in vrede, wat kan dat anders zijn dan god?

In dit gastatelier overkomt mij zoiets. Al bij het eerste binnenkomen voel ik mij thuis, alsof ik definitief uit mijn Bossche huis groei.

“Het binnen noden van de gast met een aanbod van rust en concentratie – geschonken vertrouwen, geconcretiseerd in een geschonken verblijf.” Tineke Reijnders

En er ontstaan nieuwe evenwichten, zoals tussen het Montevideo van Galeano en het Tilburg van Leo XIII.

Tussen de negentiende eeuwse Paus Leo XIII en het gastatelier van de eenentwintigste eeuw.

“... In zijn Rerum Novarum (Over nieuwe dingen) bevraagt paus Leo XIII onder andere de relatie tussen de arme en de rijke kant van de samenleving. Hij formuleert een aantal uitgangspunten voor de sociale leer van de katholieke kerk, zoals een rechtvaardig loon, het recht op eigendom en solidariteit met de zwakkeren.

Zijn encycliek bevat een kritiek tegenover ongebreideld kapitalisme en veroordeelt tegelijkertijd het marxistisch socialisme, het historisch determinisme en het dialectisch materialisme. Zijn voorgestelde samenwerking tussen arbeid en kapitaal inspireerde tot de vorming van vakbonden en onder meer verschillende vormen van corporatisme. Rerum Novarum geeft de contouren weer van een sociale katholieke leer, maar is [nog] geen systeem. Veeleer geeft het antwoorden op concrete situaties.”

Tussen het Brabante landschap en mijn werk. Al fietsend vraag ik mij af: ben ik in de bossen, of ergens in mijn werk?

Tussen mijn eigen fysiek en een groep mensen, met har eigen met gedachtes en vragen, in discussie met zichzelf - zoals “de Ander”, “wederkerigheid” en “gelijkwaardigheid” (Emmanuel Levinas en Martin Buber). In het zien van de ander, ken ik mijzelf.

Tussen professie en kinderlijke vrijheid. Misschien is het modernisme er op gericht het kind tot een professie te verleiden - en misschien is postmodernisme wel het kind zelf.

Een aantal begrippen is van belang, ik noem er viif:

Evenwicht - ze is als verzoening en maakt een geschiedenis compleet.

“Reconciliation” Nancy Heisey

Punten - ze zijn benoembaar. Ruimte is van een andere orde en heeft een eigen taal. De ruimte tussen de punten boeit mij en is medebepalend voor de plaatsing van de installatie in dit atelier.

“(pero a veces las lineas ausentes eran las mas importantes)”. Andrés Amorós

Verlangen - ze onderstreept de verbinding tussen die punten. Dat is een onbaatzuchtig verlangen wat niet streeft naar de vulling, maar naar het weefsel. Het wil gericht en actief gezocht en geoeffend worden.

Intuïtie - ze is als gereedschap.

“Ontdekkingen hebben weinig met het intellect te maken, er is altijd een bewustzijnsprong die je wat mij betreft intuïtie kunt noemen. De oplossing komt naar je toe en je weet niet hoe en waarom.” Albert Einstein

Geestdrift - ze is als energie. Soms laat ik mij besluipen door reeksen van observaties; mooi, grof, donker of nauwelijks zichtbaar; zo sterk dat me fysiek aangrijpt en dan vult zich de ruimte tussen mij en mijn werk met een geheim waar we samen vrolijk van kunnen worden.

“Claro que el humor se nos escurre entre los dedos, como un pez resbaladizo, y en ningun caso se puede sistematizar. No importa, esta ahi. [...] La risa ella sola ha cavado mas tuneles utiles que todas las lagrimas de la tierra. [...] Ironia deshace y construye, a la vez; no destruye la verdad, la confirme.” Andrés Amorós

De mogelijkheden en de twijfels worden gene-reus. Mijn werk en ik - we worden wel het eens.

“La dificultad, la necesidad de ver las cosas. La necesidad de inventar el mundo” Andrés Amorós

“Tijd is de manier waarop de natuur voorkomt dat alles tegelijk gebeurt. “naar mijn idee zijn ruimte en tijd niet fundamenteel. Ze zijn fenomenen van iets diepers, iets basalers. Net als de temperatuur geen fundamentele grootheid is maar een globale maat voor de beweging van atomen en moleculen.” John Wheeler

“puede dar paso, ese puente, a alguna salida: hay quiza una salida, pero esa salida deberia ser una entrada. Querriamos que nos dejara en el umbral de algo [...] umbral de que a que? [...] El umbral supone tambien, pasaje.”

In de vormgeving van mijn theoretisch onderzoek heb me vooral beperkt tot tekst, als aanzet voor structuur die verder verbeeld zou kunnen worden.

Orden desordenado, Estructura abierta – ... El escritor no debe ofrecer una obra ‘acabada’ perfecta, lo que nos dara seran fragmentos, destellos... – los dos, autor y lector, se salvaran o se perderan juntos: para que sirve un escritor sino para destruir la literatura? Y nosotoros, para que servimos sino para ayudar en lo possible a esa destruccion? Para que toda esta labor de tejer y destejer? Simplemente para romper moldes habituales, prescindir de faciles efectismos y abrir la novela.

De krant en haar materiaal benadrukt de vluchtigheid van deze momentopname. Gisteren was er nieuws, zoals er morgen weer nieuws zal zijn. Deze krant gaat over vandaag en over mijn werk (**kairos y aca!**). De vulling moet niet dikker worden dan het weefsel.

“Dire et redire” Emanuel Levinas.

“Conclusion tajante del narrador: hay que abrir de par en par las ventanas y tirar todo a la calle, pero sobre todo hay que tirar tambien la ventana, y nosotros con ella para que circule el aire.”

Actuele projecten

Ik loop en fiets: met mijzelf alleen, het geeft mij frisse frisse lucht en ik vind vrije ruimte.

Le gusto que todo lo que hacia estuviera lo mas lleno posible de espacio libre, y que el aire entrara y saliera, y sobre todo que saliera.

Ik schets en schaaf en ook al maken de spaanders deze dag niet mee - de schetslijnen van het onderzoek staan er wel.

“If a tree falls in the forest and there is no one there to hear it, does it make a sound?” Bertrand Russell

Voorbij het schetsen komt materialiseren met een concreter zoeken naar schaal, verhouding en afmeting. Pas dan gaan beeld en ruimte aan elkaar trekken.

“In situ” Daniel Buren

Samenvattend

Ik verzamel en onderzoek in de breedte: beeld, tekst, ruimte, landschap, mensen, geschiedenis en reizen - alles als mijn materiaal.

Ik werk dit uit met verschillende media zoals video, tekst, muurschilderingen, maquettes, tekeningen en objecten, met elk een karakteristiek materiaalgebruik: hout, stof, papier, licht en kleur. Daarna werk ik het uit in een omgeving van rust en concentratie.

Eliminerend, dwalend en zoekend worden de patronen zichtbaar die ik vermoed. Alles weeft en antwoordt mee: mijn atelier en mijn fysiek met al haar zinnen.

Bij de verdere ontwikkeling van mijn werk, voel ik me aangemoedigd in de postmoderne kritiek.

Spiegelen

Anda Oliveira por la vida mirandose de reajo en todo los espejos. No son los espejos simetricos de Borges, sino algo cercano, mas bien, a las cosas como signo. Espejos pueden ser el circo, la charla con los amigos, unos viejos tangos.

Hiermee sluit ik dit af en antwoord ik op de ander.

Hace tanto que somos el mismo perro dando vueltas y vueltas para morderse la cola, como ha recordado otras veces: yo soy otro.

Actuele projecten

* **Gastatelier Leo XIII**, werkperiode van 4 maanden.

* **Mundial** - ontwerp en productie van een muurschildering voor het festival. De open, stalen constructie op het centrale plein is aanleiding voor de basis van het ontwerp. De mogelijkheid om op de daken van de oude spoorzone te werken levert een permanent werk op voor een jaarlijks terugkerend feest.

Ik heb twee identieke en regelmatige patronen op elkaar laten inwerken. De interferentie, het nieuwe patroon dat dan ontstaat, zou je -zonder al te symbolisch te worden- kunnen zien als de ontmoeting van twee werelden.

* **Schiere en van Santvoort** - ontwerp en productie van meubels van restmateriaal. In samenwerking met Lukas.

* **New York UN Church Center** - visie voor ruimtelijke ontwikkeling. In samenwerking met Jaap Schiere.

A dutch saying “schering en inslag” refers to weaving. “Schering”, the warp is as the leading theme, the vision. “Inslag”, the weft is a metaphor for something that happens often, yet not being the same. They are interdependent; one needs the other and together they make the pattern. There is more to it: side and flipside as a metaphore for the scene of our life and work. People in this particular building interweave with their grass-root energies the formal efforts for peace that are made on the other side of the street. Our vision for the UN Church Centre is to enhance and celebrate the connections of this place.

Sacrament

1. Responding to the site (north-south axes: using the shade for meeting rooms and sunlight for plants and fresh air) 2. Connecting interior and exterior (view to the east river and UN, air, water, light) 3. Making visible the intention of the community and the work done in the world (exhibitions, announcements, performances and reflection) 4. Relating people within the building (interlacement spaces and functions, for example sharing food!) 5. Welcoming workers and visitors to their senses (touch, taste, smell, visual and audio expressed through sunlight, shade, materials, wind, open space, sharing food, fresh air, etc.) 6. Highlighting spacial qualities, such as intimacy. 7. Facilitating work, meeting and lobby. 8. Lifting up accents on three different floors, chapel, conference floor and the 10th floor with quick fix and stuctural proposals.

Re-orientation

1. Mayor orientation of the front facade is east-south-east. That makes light in the fresh early morning and shade in the hot afternoon. The proximity of the East River makes the place visually exciting. The UN Centre adds historical and political spice. 2. Sixty years since the first inauguration the this place has become more colorful and diverse, impacting the concept of the building in all its aspects. 3. Sixty years of technological development imposes a different approach of infrastructure for working and meeting.

Jaap Schiere en Nelleke Schiere

* **Bangladesh Product Design** - inrichting van een ontwerpstudio, productontwerp en teamleiding, ter ondersteuning van de lokale en ambachtelijke omgeving. In opdracht van MCC (NGO).

For me, functionality in a design/project is more important than fashionability. I guess that has to do with what we discussed at the end of the meeting, about building towards a more independent position. Of course a product has to look good - I only question the fact to which fashion we should respond and why.

For me, a product can be more than ‘shaped material’, it can for instance also be making a collaboration, thinking a concept or creating circumstances for things to happen.

My position in a team (regarding your question: “are you easy in a team?”) connects to this comment in a way: I think a job has several functions and each process needs specific attitudes. While working together (in a professional environment) the most valuable thing is to keep the intentions clear; for the best of the product (whatever it is) and not for individual gain. I can have strong opinions and I appreciate others to have so too, as long as it’s for the product/process (whatever it may be) and not for individual gain.

* **euMENnet** - ontwikkeling en vormgeving van een website ter ondersteuning van een Doopsgezind Europees netwerk. In opdracht van IMSC, in samenwerking met Jelien Veenstra, Sjouke Visser.

Ons -inhoudelijk- advies is: interactie te creëren tussen de gebruikers onderling, alleen dan lijkt ons een dynamisch organisatie mogelijk, zowel voor jong en als ouder publiek, zowel voor dopersen als in de dopersen geïnteresseerden. De geschiedenis (en verhalen) zijn inspiratiebron voor nu en volgende generaties.

* **Wayana Call** - beeldvorming ter ondersteuning van een internationaal solidariteitsnetwerk, over mensenrechten en milieu. In samenwerking met Kathleen Stone, Sarah Augustine en Jaap Schiere.

We propose a worldmap, for sharing at upcoming Kirchentag (Hamburg), UNPFII, Busan and (again) your methodist meeting of next year. The mission of both text and image can be 'to aid awareness on dynamics and interrelation' – eventually evolving into more structural future work. The vision would be to give a sense of cohesion and encouragement, especially because this kind of advocacy tends to drown in the dark waters of despair due to unequal battle.

It should consider elements such as 1. bioregions before national identification 2. inventory of our networks involved on different levels of engagement; such as Methodist Women, UNPFII, WCC & ACT, KAIROS, Mennonites, Quakers, Solidaridad et cetera. This will clearly show our limitation to the culture of western hemisphere. 3. I propose four indications of connection (from very direct contact to desk study only) 4. precise in description (yet not exhaustive) of extracted resource, applied technology, company or band, initial phase, effect, response 5. Issues of Urban Agriculture and Fair Trade should be considered as a component of positive response 6. issues of drugs, money laundry, corruption, impunity et cetera should be considered as a component of 'waste' 7. minimal geographic history on mining, probably in four epochs (a. Salomon and Romans; trees from the Lebanon and Lions from Africa, b. Great Discovery; africans, indigenous peoples, forests, precious ores c. Industrial Revolution; British monopolies, iron & coal d. Modern Mining of all kind (socio-cultural, agriculture, ecology, sub soil)

* **JA/NA** - ontwerp en productie van een kleinglijn, geïnspireerd op een principes van de minderbroeders. Onderzoek naar patronen en series. Samenwerking met Jelien Veenstra.

* **Two Row Wampum** - fietstocht door Nederland, tijdens de kanotocht over de Hudson, een viering en herinnering aan het verbond wat de native Americans en de Hollanders met elkaar hebben gesloten.

The Two Row Wampum Renewal Campaign is developing a broad alliance between the Haudenosaunee and their allies in New York and throughout the world. Our statewide advocacy and educational campaign seeks to achieve justice by polishing the chain of friendship established in the first treaty between the Haudenosaunee and Dutch immigrants. Environmental cleanup and preservation are the core components of our campaign.

* **VIA** - ontwikkeling van een onafhankelijk podium, naar aanleiding van gezamenlijke activiteiten in de beeldende kunst, theatervormgeving- en productie. Tijdens een zevendaagse reis van Marakesh naar Sevilla organiseren we in zeven steden een (one-day) show, met ieder een eigen thema. De thema's komen voort uit de pelgrimage, gelopen door Spanje in september 2012. In samenwerking met Anke Purmer.

* **Nelleke Schiere**. Grafisch, ruimtelijk ontwerp in opdracht van verschillende bedrijven en organisaties.

* **Belijdenis** - Onder begeleiding van Alex Noord.

"Dopen is uiterlijke bevestiging van een innerlijke bekering, belijdenis en verloochenen doe je tegelijkertijd." Anneke van der Zijpp